

עין משפט נר מצוה

לה א מיי פ"ב מהל' ברכות ה' ו סגמ עשין רח' טושיע י"ד פ' שטו סעף ה' לו ב מיי פ"ח מהלכות מילה הלכה י' סגמ לאזין ג' טושיע י"ד פ' קטו סעף ה' לו ג מיי פ"ד מהלכות ברכות הלכה ד טושיע י"ד פ' שטו סעף ה' סעף ז:

שיטה מקובצת

א תחת אמותיהן ולדי ולדות בקצת י"י גרסינן ולדות פטורין ולדי ולדות חייבין ועיין בתוספות חיצוניות לקמן באות ו': א ואם יש בו קצת סימנים חייבים. עיין תוס' לעיל דף ב': א אין מקבלין צאן ברזל מישראל מפני שהוא רבית וכו'. ג"א בספרי כתי' ואי ס"ד כיון דלא קטט וזוי ברשותיה דמרה קיימא אטא' הוי רבית ברשותיה דמרה קא שבתא: ז ורב יהודה אמר ולדי פטורין גמי פטורין וכו'. ומתני' דקתי ולדות פטור ולדי ולדות חייב לא קשה לר"י דמתני' לא נחתי לרזי נע סיפא דהעמיד ולדות אבל ולדות ולדי ולדות דרשנא לא דקאן אלא דתני פטורין לא ידעי' כמה אי חזא דרי או חזי דרי ולא אמאי לאשמועינן אלא שיש מין תולדות פטורין ולדי ולדות חייבין ור"י ס"ל דולדי צאן ברזל כחל נע צעמן. הרא"ש ז"ל: ס מן העובד כוכבים עכ"ל. ז"ל תוס' חצינות והק' ר"י לפירש"י ז"ל דהא גם זה אנו חרודש דהא אפילו רבית קצוצה מקבלין דהעובד כוכבים דהתני לקמן סתם ולמזין להם ברכית וכ"ש טאב רבית דפירש"י לכך נראה לר"י כפי' ד"ת דפי' כך דינא דקבלת צאן ברזל כגון שנתן לו צאן כמחור דרזי' והב' שכן מלה גביה וכל תאוריות דהבא עליו המקבל כאלו הן פטורין אצלו והתנה לו זה שכל זמן שפסבכ המעות יעלה המקבל מן התוצות וזמן החרוזה שיה' סלע שוכר בכל שנה ושנה וברית קצוצה כחל דאי לא ר"י מאי אהא לאשמועינן הא מפרש לעיל אפילו למחצית שוכר אסור והכי משמע בבירורא דהאירי נשך דף ט"ז ע"כ' דהוי נשפאמ' דקבלת צאן ברזל משום רבית קצוצה כדפרי' ה' דהיכא דמקבלין צאן ברזל מן העובדי כוכבים היינו כעין השם פרה חיהוזה ואמר ואלו פרחך עשירה כל' דיננים ואני אעלה קל' סלע בחזש מחר לפי שלא נשאה דמים מחיים אלא לאחר מיתה ולחכי צאן ברזל אסור וריתא דהא' שפיר למימרא דברשותא המקבל קיימא וא"ת מניל' לתלמודא דמתניין:

מיירי בדאורייתא דפרש"ה פרח' ואין לומר משום דתני ההם ופיר' שהם פרה חיהוזה ומי' להם ולא ישיכור ממנו בפחות מני שוהא רבית אצ"ע"י דרובן י"ל דע"כ מדאורייתא דאי מדרבנן לא אשמועינן מידי דהא אמרינן הנה לעיל בסמוך גבי הא דהגוני אפילו למחצית שוכר אסור אמר אביי ל"ק את דקבל וכו' וקשה הר"ם כיון דלא קבל עליו הישראל אונסא וזולא אלא שוהא רבית דהא דעלי ומי שחינועו לחלוץ אמאי פטורים הא אין יד העובד כוכבים באמצע כלל (ה"א דנאן) לא משכח להבמה דלא תסיד כלל לולדות הנה קבל עליו אתרויות ותירין דמ"מ אם ישפע בצאן של עובד כוכבים אינו עובד כוכבים הפס לולדות ולכי הוי יד עובד כוכבים באמצע אבל קבל עליו אונסא וזולא שפיר דמי וא"ת פשיטא כיון דקבל עליה אונסא וזולא דליכא רבית אמאי צריך למחני ושמאי דמי' הוה חיהוזה ולמא' עובד למשעי כיון דאילו אתי עובד כוכבים וחבט ולא יחויב ליה

מעות תפס לבהמה צריך ליתן טעם למה תובע העובד כוכבים מתחלה מעות לפי הקונטרס ר"ל תבע וזוי של חצי היותו ולפי' רית ר"ל דתבע מעות השוכר של בחזש העובד כוכבים ושהתנה לו ועזר אומר הר"ש מאירא משום שדרך בהמות למות ואל ידע הנותן אם מנו ותובע מתחלה היותה כי הוא סוכר שאינם בעין וא"ל יחויב ליה המעות תופס הבהמות. תוס' חיצוניות: א נשפאמ' דהעמיד לא לא העמיד חייבין וקשה לרב יהודה אצ"ע' דאביא ד' דורות וא"ת אמאי לא משני ולדות פטורים דקאמר הכא היינו הן ולדות שהעמידן ולדותיהן של שעומדין והוו פטורים עד ששה דורות וטעמיה דהעמיד הא לא העמיד חייבין כיון דאיכא ה' דורות דכתי' משני רב יהודה לקמן ואיכא למימר דלא הוי"ל למימר הן פטורים הולדות שהעמידן תחת אמותיהן דהא פשיטא שהן פטורין דהוו מפש כאמחות מה"ט ניהא ליה ורולדות היינו ולדות של אותו ולדות שהעמידן תחת אמותיהן שהעמידים פשיטא דפטורים כיון שכל כך בח העובד כוכבים עליו וז"ל ולדי ולדות פטורין וז"ל ר' יוחנן כ"ז שיש לעובד כוכבים כח זה דאי לא יהיצי וזוי תפסין לזהמה ואס לא משכח בהמה תפסין ולד שהכל משועבד לו מחמת קרן אבל למאי דחשדינן רבית דלדורייתא קשה דא"כ יא' מרשות בעלים לגמרי כשאר מלוא ורצא מסיק דהא דפטורה מן הבכורה לא משום דקיימא לה ברשות מרה אלא

חתום:האנדרטקהבמנהטן, ניו יורק,היא אחת מהמבנים המפורסמים בעולם

מז:

אין מקבלין צאן ברזל מישראל מפני שהוא רבית. בפרק אהוז נשך (ב"מ דף ע. ע.) פירש"י רבית^[כ] ששם אותם עליו צמעות וכל זמן שאין נותן מעותיו מולקין השכר ואע"ג דמשהי' תימרא היא דהא תנא ליה אין מושיבין חנווני למחצית שכר וכל שכן הכא שקבל כל האחריות עליו נקט ליה משום סיפא מקבלין צאן ברזל מן העובד כוכבים עכ"ל א וסיפא אחא לאשמועינן היתר רבית מן העובד כוכבים דקתני לווין מהס ומלוין להן ברבית וקשה לפ"ה מאי פריך הכל ואי ס"ד ברשותא דמרא קיימא אחאי הוי רבית ברשותא דמרי קמשבח מאי קשיא מ"מ רבית דרבנן היא דכיון שכל אחריות על המקבל מלוא היא ונטול חצי השבח בשכר המלוא אלא דלא הוי רבית דלורייתא כיון דאס לא יצא השבח לא יטול כלום כמו בלא נכיתא שהיא רבית דרבנן ונראה כמו שפ"י ר"ת שהיא רבית דלורייתא שפסק דמים על האצן ופסק דמי השבח וקבל עליו לתת ככל שנה ושנה א צין יהא שם שבח צין לא יהיה ורבית גמורה היא דהיינו רבית א קצוזה ויש לומר דהכא תניא ואע"ג דתנא רישא היינו דחנוני שהוא רבית דרבנן והכא קמ"ל דההיא רבית דלורייתא היא דקדמתי מפני שהוא רבית כלומר רבית דלורייתא ומיהו אשכחן מפני שהוא רבית דרבנן דתנן בצ"מ (דף סד.) המלוה את חברו לא ידור בחצרו חנם ולא יסכור ממנו צפחות מפני שהוא רבית דפר"ת דלא איירי במשכנתא מדלא קתני המלוה על חצרו ועוד דשרי להשכיר צפחות כמו דף וסכר דשרי כנתימא משום דזימנין ליהא צפחא כלל ורבית נמי זימנין דליכא תימאה שנופל או נשך ופר"ת שהלוה הלואה גמורה ולא זה חצרו ואין זה רבית דלורייתא א ולא בתורת רבית משאיל ומשכיר לו צפחות ומוחל ולפ"ה נמי נהי דלא ידור בחצרו חנם הוי רבית דלורייתא כמו צתי א חומה ד"ה רבית דלורייתא מה שמשכיר צפחות מיהא מסתבר דלא הוי דלורייתא ומיהו האי מפני שהוא רבית דהכא דלורייתא קאמר דאי לאו הכי מאי קמ"ל וכפי' ר"ת משמע צירושלמי דקאמר איזוז אצן ברזל היו לו ק' צאן אומר לו הרי הן עשויות עליך בק' דיגירן אזבז ולדות חלב וגזיות שצך ואס מתו

חייב אחא דאחריות ואחא מעלה א לי סלע ככל אחת ואחת משצך דאחרונה אסור משמע צדיא ששם עליו השבח והקמן ואי לא מתני' דרבית לא הוי קשה ליה מתני' דהכא אחאי פטורין מן הבכורה דשפיר חשיבי ברשות עובד כוכבים כיון דאי לא יהיצי וזוי תפסין לזהמה ואס לא משכח בהמה תפסין ולד שהכל משועבד לו מחמת קרן אבל למאי דחשדינן רבית דלדורייתא קשה דא"כ יא' מרשות בעלים לגמרי כשאר מלוא ורצא מסיק דהא דפטורה מן הבכורה לא משום דקיימא לה ברשות מרה אלא משום דחשיב יד עובד כוכבים צאמנע מכח שעבוד שיש לו כדמפרש ואזיל וא"ת מאי שנא מזהמת ארנונא דחייבת בבכורה ללישנא קמא דרבא פ"ק דפסחים (דף ו.) הלא דמאי ישראל לסלוקיה בזווי והכא נמי לא יהיצי וזוי לא תפסין לולד וי"ל הסם עיקר בהמה של ישראל מתחלה אלא שמשועבדת היא לארנונא וכיון דאפשר לסלוקיה בזווי לא יא'ה מרשות ישראל ולא חשיב יד עובד כוכבים צאמנע אבל הכא דמתחלה של עובד כוכבים כ"ז שיש לעובד כוכבים כח זה דאי לא יהיצי וזוי תפסין לזהמה לא יא'ה מרשות עובד כוכבים ומקרי יד עובד כוכבים צאמנע שלא נסתלקה ידו לגמרי: א **בפעמא דהעמיד הא לא העמיד** א תיובתא דרב יהודה. תימא דלקמן פריך לרב יהודה ממתני' דקתני בדיהא המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים ולדות פטורין מן הבכורה וולדי ולדות חיימא הן וולדותיהן פטורין פירוש הן הולדות של צאן ברזל וולדותיהן הן וולדי ולדות פטורין בנס לכהן שהוא רביעי דלאצן ברזל ואף על גב דלא קתני הן צמתימין לר"ך לומר דפשיטא ליה דולדות של צאן ברזל הן כאלא ברזל עמאן ולא אנטריך ליה צמתימין מו למיתני ואס כן גס כאן אחאי לא מפרש כן דכשמתו האמהות והעמיד ולדות תחת אמותיהן נעשו הולדות עמאן צאן ברזל וכי קתני ולדי ולדות פטורין היינו ולד ולדי ולדות שפרש הן היינו ולד ולדות א וולדותיהן (פטורין) היינו ולד ולדי ולדותיהן פטורין] הא לא העמיד חייבין וי"ל דלכך פי' צקונטרס(א) צמתי' העמיד לאו מנש שמתו האמהות והעמיד הולדות מתחיהן אלא שפחה לו פתח לעובד כוכבים שאס יעמות האמהות יהיו ולדות מתחיהן ועוד יש לומר דאפילו איירי צמתו כדמשמע בתוספתא אין זה העמדה גמורה שלא עשה לו שום קנין בזולת א אלא הסמיכו עליהן דציצור בעלמא:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

הלוקח עובר פרתו

ולדוסיאן. של אותן צאן ברזל כשיגדלו ויצברו יפטרו מן הבכורה. וטעמא מפרש בגמ' דכיון דאי לא יהיצי ליה זווי לעובד כוכבים תפסין בהמה ואי לא משכח בהמה תפסין ולדות אישטכח דשייכא יד עובד כוכבים א צאמנ: א צאמנ: וולדי ולדות חייבין. ולדי ולדות של צאן ברזל המגיעות

ולדותיהן פטורין ולדי ולדותיהן חייבין העמיד ולדותיהן א תחת אמותיהן ולדי ולדות פטורין וולדי וולדי ולדות חייבים רשב"ג אומר אפילו עד עשרה א(ב) פטורים שאחריותן לעובד כוכבים א(ב)רחל שילדה מין עז ועזו שילדה מין רחל פטורה מן הבכורה א ואם יש בו מקצת סימנין חייב: גמ' למימרא דכיון דלא נקט מרא וזוי ברשותא דמרא קיימא ורמיניהו א צ) אין מקבלין צאן ברזל מישראל מפני שהוא רבית אלמא ברשותא דמקבל קיימא אמר אביי לא קשיא הא דקביל עליה אונסא וזולא והא דלא קביל עליה אונסא וזולא אמר ליה רבא דקביל עליה אונסא וזולא צאן ברזל קרית ליה ועוד מאי פסקא ועוד אדתני סיפא אבל מקבלין צאן ברזל מן העובד כוכבים ליפלוג וליתני בדידה בד"א דלא קביל עליה אונסא וזולא אבל קביל עליה אונסא וזולא שפיר דמי אלא אמר רבא אידי ואידי דלא קביל עליה אונסא וזולא והכא גבי בכורה היינו טעמא דיאילו אתי עובד כוכבים בעי וזוי ולא יהיב ליה תפסין לה לבהמה ואי לא משכח לה לבהמה תפסין ולדות דידה והרי יד עובד כוכבים באמצע וכל יד עובד כוכבים באמצע פטורה מן הבכורה: העמיד ולדותיהן תחת אמותיהן ולדי ולדות פטורים: א ר"ה הונא ולדות פטורין וולדי ולדות נמי פטורין וולדי ולדי חייבין תנן העמיד ולדות תחת אמותיהן ולדי ולדות פטורין טעמא דהעמיד הא לא העמיד לא תיובתא דרב יהודה אמר לך רב יהודה הוא הדין אצ"ג דלא העמיד והא קמ"ל אפילו העמיד נמי דאורחיה דעובד כוכבים למיתפס בנה א והוי כמו דלא העמיד ולדי ולדות פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין תנן רבן שמעון בן גמליאל אומר אפי' עד עשרה דורות פטורין שאחריותן לעובד כוכבים בשלמא לרב יהודה דאמר נחית תנא קמא לדרי היינו

של צאן ברזל: והא קמ"ל דאע"ג דהעמיד דלדורחיה דעובד כוכבים למיזל ולמיתפס בנה כלומר סד"א כיון א שחזר כח עובד כוכבים בזולות אימא יהיו פטורין לעולם קמ"ל אפילו הכי ולדות של אותן ולדות שהן ולדי ולדות צאנן פטורין וולדי ולדות של ולדות חייבין כאליו לא העמיד: סנן רבן א גמליאל אומר כו'. וקס"ד דר"ג ארישא קאי: בשלמא לרב יהודה דאמר נחים א פ"ק. למיפטר דרי דשמי דורות לצאן ברזל פוטרי ת"ק:

היינו של צאן ברזל: והא קמ"ל דאע"ג דהעמיד דלדורחיה דעובד כוכבים למיזל ולמיתפס בנה כלומר סד"א כיון א שחזר כח עובד כוכבים בזולות אימא יהיו פטורין לעולם קמ"ל אפילו הכי ולדות של אותן ולדות שהן ולדי ולדות צאנן פטורין וולדי ולדות של ולדות חייבין כאליו לא העמיד: סנן רבן א גמליאל אומר כו'. וקס"ד דר"ג ארישא קאי: בשלמא לרב יהודה דאמר נחים א פ"ק. למיפטר דרי דשמי דורות לצאן ברזל פוטרי ת"ק:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

פרק שני בכורות

ולדוסיאן. של אותן צאן ברזל כשיגדלו ויצברו יפטרו מן הבכורה. וטעמא מפרש בגמ' דכיון דאי לא יהיצי ליה זווי לעובד כוכבים תפסין בהמה ואי לא משכח בהמה תפסין ולדות אישטכח דשייכא יד עובד כוכבים א צאמנ: א צאמנ: וולדי ולדות חייבין. ולדי ולדות של צאן ברזל המגיעות לחלקן של ישראל כשיהיו להן ולדות בכורות א ויתננו לכהן) דהיינו רביעית לצאן ברזל א ויתנן לכהן: העמיד ולדות פתח אמותיסא. שפחה לו פתח לעובד כוכבים להיות לו כח בזולות ואמר לו אם יעמות ההמהות מטול הולדות המגיעות לחלקי ויהיו תחת ידי צאותן דמים עד אותו זמן א עלמנו א: וולדוסיאן. השמא אלימא יד עובד כוכבים ושייכא דבור אחר טפי הלכך ולדות של אותן ולדות שהן ולדי ולדות לצאן הצרזל פטורין דשייכא צווי יד עובד כוכבים וכשיאה להם צבור לא יתנן לכהן: א שאחריותן לעובד כוכבים. דלעולם כל מה דמשכח עובד כוכבים תפסין: גמ' כיון דלא נקט. העובד כוכבים וזוי ברשותיה דעובד כוכבים קיימי: דמקבל קיימא. דמקבל וזוי הוא דאחיציב להו והאי דשקיל נותן חצי ולדות צככר המתנת מעות קא שקיל להו דאי א צרשות מרה קיימי אחאי רבית הוא ברשותא דמריא אשבח ולדות: מחני' דדקביל עליה. העובד כוכבים אונסא וזולא: אי דקביל עליה אונסא וזולא צאן ברזל קרית ליה ועוד מאי פסקא ועוד אדתני סיפא אבל מקבלין צאן ברזל מן העובד כוכבים ליפלוג וליתני בדידה בד"א דלא קביל עליה אונסא וזולא אבל קביל עליה אונסא וזולא שפיר דמי אלא אמר רבא אידי ואידי דלא קביל עליה אונסא וזולא והכא גבי בכורה היינו

טעמא דיאילו אתי עובד כוכבים בעי וזוי ולא יהיב ליה תפסין לה לבהמה ואי לא משכח לה לבהמה תפסין ולדות דידה והרי יד עובד כוכבים באמצע וכל יד עובד כוכבים באמצע פטורה מן הבכורה: העמיד ולדותיהן תחת אמותיהן ולדי ולדות פטורים: א ר"ה הונא ולדות פטורין וולדי ולדות נמי פטורין וולדי ולדי חייבין תנן העמיד ולדות תחת אמותיהן ולדי ולדות פטורין טעמא דהעמיד הא לא העמיד לא תיובתא דרב יהודה אמר לך רב יהודה הוא הדין אצ"ג דלא העמיד והא קמ"ל אפילו העמיד נמי דאורחיה דעובד כוכבים למיתפס בנה א והוי כמו דלא העמיד ולדי ולדות פטורין וולדי ולדי ולדות חייבין תנן רבן שמעון בן גמליאל אומר אפי' עד עשרה דורות פטורין שאחריותן לעובד כוכבים בשלמא לרב יהודה דאמר נחית תנא קמא לדרי היינו

של צאן ברזל: והא קמ"ל דאע"ג דהעמיד דלדורחיה דעובד כוכבים למיזל ולמיתפס בנה כלומר סד"א כיון א שחזר כח עובד כוכבים בזולות אימא יהיו פטורין לעולם קמ"ל אפילו הכי ולדות של אותן ולדות שהן ולדי ולדות צאנן פטורין וולדי ולדות של ולדות חייבין כאליו לא העמיד: סנן רבן א גמליאל אומר כו'. וקס"ד דר"ג ארישא קאי: בשלמא לרב יהודה דאמר נחים א פ"ק. למיפטר דרי דשמי דורות לצאן ברזל פוטרי ת"ק: היינו של צאן ברזל: והא קמ"ל דאע"ג דהעמיד דלדורחיה דעובד כוכבים למיזל ולמיתפס בנה כלומר סד"א כיון א שחזר כח עובד כוכבים בזולות אימא יהיו פטורין לעולם קמ"ל אפילו הכי ולדות של אותן ולדות שהן ולדי ולדות צאנן פטורין וולדי ולדות של ולדות חייבין כאליו לא העמיד: סנן רבן א גמליאל אומר כו'. וקס"ד דר"ג ארישא קאי: בשלמא לרב יהודה דאמר נחים א פ"ק. למיפטר דרי דשמי דורות לצאן ברזל פוטרי ת"ק:

היינו של צאן ברזל: והא קמ"ל דאע"ג דהעמיד דלדורחיה דעובד כוכבים למיזל ולמיתפס בנה כלומר סד"א כיון א שחזר כח עובד כוכבים בזולות אימא יהיו פטורין לעולם קמ"ל אפילו הכי ולדות של אותן ולדות שהן ולדי ולדות צאנן פטורין וולדי ולדות של ולדות חייבין כאליו לא העמיד: סנן רבן א גמליאל אומר כו'. וקס"ד דר"ג ארישא קאי: בשלמא לרב יהודה דאמר נחים א פ"ק. למיפטר דרי דשמי דורות לצאן ברזל פוטרי ת"ק:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

המקבל צאן ברזל מן העובד כוכבים: וולדי ולדות נמי פטורין דקא דייק בלישנא דמתניתין באותו ענין מה שנקדתי בדף כתי' פוחק בפיורש המשנה: העמיד אין. כשהעמיד מוסיף דור אחר לפטור אבל לא העמיד דור מוסיף דור אחר: א ח"א הוא הדין דאף על גב דלא העמיד. ולדי ולדות כדאמינא. והאי דקתני העמיד ורבותא קמ"ל דאע"ג דהעמיד ריהב ליה אפותיקי אפילו הכי אי לא משכח הויא דהעמיד תפס ליה בנה היינו ולדי ולדות חילכך פטורי' שאחריות לעובד כוכבים כלומר דחפסי אפילו דור עשירי תחתותיה: בשלמא וי"ן ובשניאין הן ולדות בחד ואי' ולכלהו לישני הן הולד צאנן (ברזל) קאי ארן משמע פי' הקונטרס. כ"מ בתוס' כ"י:

מסורת הש"ס

א) (נעלין ג: ה: וז, א) (ב ד"מ ע, א) פטורה מן הבכורה אחר כר הינא' וכו' והשאר ין למחוק דקאי ארישא' וכפירש"י, ד) הוי כמו ז"ק, א) צאמנא (ו ז"ק מ"ו, א) ימנטי, א) עלמו והשפא אלימא כו' הד"א פל"ג, א) ברשותיה דמרה, א) דכפרישות צמתי, א) שהחוק כמ, א) כל האחריות נכנסים על המקבל וסם אותם, א) דבר קצוב צין כו', א) קצוזה ומני רישא היא דחנוני שהוא כצ"ל והשאר יס למחוק, א) בלאו דמורת, א) ערי חומה, א) י שכר סלע מכל אחת, א) וולדותיהן היינו כו', א) צ"ל וולד ולדות פטורין היינו כו', א) צמתי' לא העמיד ממש כו',

הגהות הב"ח

א) בבשבה עשרה דורות פטורין: ב) רש"י ד"ה העמיד ולדות וכו' ומן עלמנו השמא אלימא יד עובד כוכבים ששל ושיכירי צבור אמר טפי משל ראשון הילכך ולדות וכו' ולדי ולדות של צאן ברזל וכו' לא יתנן לכהן ולדי ולדות של ולדים כשישכירו דהיינו חמישי לצאן ברזל וכו' יתנן לכהן הפסד: ג) ד"ה מנן רבא שמעון בן גמליאל אומר ט' וקס"ד דרשב"ג ארישא:

מוסף רש"י

מקצת סימנין. של חמו ועי"ה. אין מקבלין צאן ברזל. כל למחיות הנכנסים על המקבל וסם אותם עליו ממשות וכל זמן שאין נותן לו מעותיו מולקין השכר (ב"מ כ"ב).

רבינו גרשום

ואם תפשע ולדות שיהיו בין שניהן הולדות: וולדות. של אותו צאן ברזל מה שהן וילדות פטורה מן הבכורה לפי שהצין של עובדי כוכבים. ועוד משום דאמרינן בגמ' דאי לא משכח לה להבמה תפסין ולדות דילה: ולדי ולדות. ולדי של ולדות חייב בבכורה חלק של ישראל דכולי האי ולדי ולדות לא תפסין עובד כוכבים שבכילה: והעמיד ולדות תחת אמותיהן שאם תמות הבהמה שיוק העובד כוכבים הולדות תחתיהן אותן ולדות הרי הן כצאן (נצמון) שולדותיהן מה שהן וילדת פטורה מן הבכורה. ולדי ולדותיהן חייבין ר' שמעון כו': למימרא. דברשותא דמרה דעובד כוכבים קיימא שפסנן כך פטורין מן הבכורה: אין מקבל צאן ברזל מישראל. באותו תנאי שפירשתי למעלה: מפני שהוא רבית. דכיון דמקבל עליו כל האחריות של בהמה מה שנותן לה חצי הולדות וזו רבית. ט"א דכיון דשם האמהות ברמים ונותן לו חצי הולדות הרי זה רבית דמשמע דמשום הכי נותנן לו שמתמין לו מן הדמים: אלמא דברשותא דמקבל קיימא. הבהמה דאי ברשותא דנותן קיימא הא לידה ברשותא ולא הוי רבית: לא קשיא. מחני' להכי קיימא ברשותיה דעובד כוכבים ופטורה מן הבכורה דקביל עליה עובד כוכבים [אונסאן] וזולא דבהמה: והכא גבי ישראל דקביל עליה המקבל אונסא וזולא הילכך הוי רבית: ליפלוג בדידה. במקבל מישראל דפעמים מקבלין ופעמים אין מקבלין בדיא וכו'. ואמאי אצטריך למיתנא אבל מקבלין מן העובד כוכבים אפילו משאיל נמי: אידי ואידי. בין מתניתין דבכורות בין מתני' דבבות דלא קביל עליה הנותן: והכא. מיט פטורין מן הבכורה דאילו אתי עובד כוכבים כו': ר' הונא ורב יהודה ארישא דמתניתין פליגי

^[1] נראה דל"ל דעל אר דמיא שם אין מקבלין וכו' מפסיק אצל אמרו הסם פרה למצ